

ШЫН

СЭКП ТЫВА ОБЛАСТЬ БОЛГАШ КЫЗЫЛ ХООРАЙ КОМИТЕТТЕРИНИҢ, АЖЫЛЧЫ ЧОННАР ДЕПУТАТТАРЫНЫҢ ОБЛАСТЬ СОВЕДИНИҢ ОРГАНЫ

1955
МАЙ
17

ВТОРНИК
№ 99 (3293)

Өрттө 20 коп.

«Улустар аразына тайбыны быжылаары дээш» делегейниң Сталинчы шаңналын профессор Андрэ Боннарга тывысканы
Совет Эвилелдиниң болгаш Югославияны тывазакчыларынын ам болур ужуражышкынын дугайында (2 ары).

«Улустар аразына тайбыны быжылаары дээш» делегейниң Сталинчы шаңналын профессор Андрэ Боннарга тывысканы (1 ары).

«Улустар аразына тайбыны быжылаары дээш» делегейниң Сталинчы шаңналын профессор Андрэ Боннарга тывысканы (3 ары).

Нийтининг чөмөннигге черлериниң ажылын бедик деңгелге тургузар

«Совет садмын улам-на сайырадыр кемчелер дугайында» ССРЭ-ниң Министрлер Чөвүделениң болгаш СЭПН ТК-ның доктаалында нийтининг чөмөннигге черлериниң ажылында улуз четистериниң барын айткан. Нийтининг чөмөннигге черлериниң ажылын бүгү кемчелер-биле экижилер, оларның четкини калбартыр, белеткеп турар кемпериниң ассортиментин көвүдөдүр болгаш шынарын бедиктер дугайында чугула сорулга садмын ажылдакчыларын мурнуга саздырган.

Чем бөдөткөрдө оң доктаалган кемчелерниң азырадыр чоруктар ам-даа узуу-катымаан. Мындыг чижек Улуг-Хем районунуң № 1 столоваяныга болгаш чайнааныга турган. Бир ширегиге 40 грама өлөк-баар сунар тургаш, чүгө 15 граммын суу турган кынаадаан өлөкөн. Чамдык офиданталарың болгаш буфетчелериниң талазында кемчиликтерин чеггереш оларның ашка колесен четче чандырып бербес, чүрүм чок чоруктар чертерде чок эвес. Мындыг факт Кызыл горноуунуң № 1 чайнааныга турган.

Нийтининг чөмөннигге черлериниң баран саарылганын планшын күтөздөзү бо чынын мурнуку чылдарындаан дора болган. Бо дугайында 1955 чылдың бирги кварталынын планын чүгө 89,1 хуу, апрельдинг — 94 хуу күтөздөзүн чугаалаарга-ла четчер. Столовалар болгаш чайнаалар мурнунда чылдар саарыга планын спирттиң күсөли-биле күтөздөп турганын чыгыт эвес.

Нийтининг чөмөннигге черлериниң ажылында улуз четистериниң бирөөзи болза национал кемперин — даглан үсөөн мун, шинше быжырган өт, боова болгаш өске-даа кемперин столоваларга болгаш чайнааларга белеткеп турары болур. Мындаа-лаа бо ажылда улуз четистериниң ам-даа барын демделгелин барып болбас. Национал кемперини шунту столовалар кылбайн турар, а оңу белеткеп турар черлер — четчер сангынны кылбайн турар.

Хей-хей столовалар кухня продукциязын бүдүрерин чугулаалайын, чүгө чүрүк бооран болур спирт садмын кичөөнгей салып турган. Оң чорун столоваларның белеткеп турар кемпериниң шынарын бедиктеринге, оң ассортиментини калбартырды болгаш кемпериниң культуруду хандырынынга шаптыктап турган. Спирт аймаан нийтининг чөмөннигге черлеринге сагастай бөөрге кемпериниң шынары өвжөн, оң ассортиментини калбарга болгаш ылангыя кемпериниң хандырынынга культурамы дьээ бедир.

Нийтининг чөмөннигге черлериниң азырадыр чоруктар ам-даа узуу-катымаан. Мындыг чижек Улуг-Хем районунуң № 1 столоваяныга болгаш чайнааныга турган. Бир ширегиге 40 грама өлөк-баар сунар тургаш, чүгө 15 граммын суу турган кынаадаан өлөкөн. Чамдык офиданталарың болгаш буфетчелериниң талазында кемчиликтерин чеггереш оларның ашка колесен четче чандырып бербес, чүрүм чок чоруктар чертерде чок эвес. Мындыг факт Кызыл горноуунуң № 1 чайнааныга турган.

Нийтининг чөмөннигге черлериниң ажылында улуз четистериниң бирөөзи болза национал кемперин — даглан үсөөн мун, шинше быжырган өт, боова болгаш өске-даа кемперин столоваларга болгаш чайнааларга белеткеп турары болур. Мындаа-лаа бо ажылда улуз четистериниң ам-даа барын демделгелин барып болбас. Национал кемперини шунту столовалар кылбайн турар, а оңу белеткеп турар черлер — четчер сангынны кылбайн турар.

Нийтининг чөмөннигге черлериниң ажылында улуз четистериниң бирөөзи болза национал кемперин — даглан үсөөн мун, шинше быжырган өт, боова болгаш өске-даа кемперин столоваларга болгаш чайнааларга белеткеп турары болур. Мындаа-лаа бо ажылда улуз четистериниң ам-даа барын демделгелин барып болбас. Национал кемперини шунту столовалар кылбайн турар, а оңу белеткеп турар черлер — четчер сангынны кылбайн турар.

Бо тазалык-биле Каз-Хем, Эрайн, Танды, Бин-Хем райондарынын столовалары болгаш чайнаалары өки көргүзүлгөни чедиш алган. Бин-Хем районунун Туранда чайнаа (орделечини эш Дулова) саарыга планын үргүчү ажы күтөздөп, белеткеп турар кемпериниң шынарын дьээ экижилет. Оң чайнааның ажылдакчылары кемперин белеткөөрдө кемпериниң негелдезин өтүрүшкү кылдып турар. Чайнааның өңгө кемперини, суусунга ижер чүдүлдеринг буфеттери тарыга шөлдөрүнө доктаамал үнү турар. Туран чайнаанын областын садмын ажылдакчыларынын социалист чырыгына тилеги болган болгаш Бүгү-эвилелдиниң социалист чырыгынын тилекчилериниң кандидаттыга кирген. Оң шыкши, Кызыл горноуунуң № 5 столоваяны база эки ажылдап, кемпериниң хандырынынга культураны бедиктен.

Нийтининг чөмөннигге черлериниң ажылында улуз четистериниң бирөөзи болза национал кемперин — даглан үсөөн мун, шинше быжырган өт, боова болгаш өске-даа кемперин столоваларга болгаш чайнааларга белеткеп турары болур. Мындаа-лаа бо ажылда улуз четистериниң ам-даа барын демделгелин барып болбас. Национал кемперини шунту столовалар кылбайн турар, а оңу белеткеп турар черлер — четчер сангынны кылбайн турар.

Бүгү-эвилелдинг көдөө ажил-агый делгелгезинг аккурсантыларын келирнинг чуруму

Бүгү-эвилелдинг көдөө ажил-агый делгелгезининг кол комитети делгелгеге аккурсантыларын организастыг келирнинг чурумун доктааткан.

Бүгү-эвилелдинг көдөө ажил-агый делгелгезининг кол комитети делгелгеге аккурсантыларын организастыг келирнинг чурумун доктааткан. Делгелгеге боттарының төлөөчкелерин романдировкалар чорударынын эргезин колхозтарга, совхозтарга, МТС-терге, артем-шницелдер дуржулга албан черлеринге болгаш өске-даа организастыларынга тывыскан. Экскурсия пүтөкчаларын таарыштырарын, делгелгеге баар бөдүктөрүн четчелдерин республикаларын Министрлер Чөвүделери, ажылчы чоннар депутаттарынын край болгаш область Советтериниң күтөкчалары чорудар.

Делгелгеге боттарының төлөөчкелерин романдировкалар чорударынын эргезин колхозтарга, совхозтарга, МТС-терге, артем-шницелдер дуржулга албан черлеринге болгаш өске-даа организастыларынга тывыскан. Экскурсия пүтөкчаларын таарыштырарын, делгелгеге баар бөдүктөрүн четчелдерин республикаларын Министрлер Чөвүделери, ажылчы чоннар депутаттарынын край болгаш область Советтериниң күтөкчалары чорудар.

Делгелгени экскурсантыларын көрүн эртерининг хуусаанын 6 хүнге доктааткан. Гостиницага чурттаарында жокунан калганнарга хуусаа уаатпас. Орук шүдөлин бодунуң төлөөчкелерин делгелгеге чоруктан организастыг хандырар. Колхозчуларын орукка чорозыныга оларнын чылды ортукмак ажылдап алышкынын барындаалып күш-хүннерин төлөөр.

Бөдүк бүртүрү удуруу-биле 4ер-4ер

«Улустар аразына тайбыны быжылаары дээш» делегейниң Сталинчы шаңналын профессор Андрэ Боннарга тывысканы

ВЕНА. Май 12-де Венага Ауэршперг ордунуң «Улустар аразына тайбыны быжылаары дээш» Делегейниң Сталинчы шаңналын Лозанн университетиниң профессору, тайбың талаалачыларының швейцар комитетиниң даргазы Андрэ Боннарга байырлагдып тывыскан.

Шаңнал тысымышкыны болган Ауэршперг ордунуң азыныга 400 хире кижиле олуршкан. Оларнын аразында тайбың дээш сурагыг демселечилер Тайбының Бүгү-делегей Чөвүделениң (ТБЧ) чингени секретары Жан Лафит, ТБЧ-ның секретары Изабелла Баум, «Улустар аразына тайбыны быжылаары дээш» Делегейниң Сталинчы шаңналын лауреазы Икуо Ома (Япония), тайбың талаалачыларының швейцар комитетиниң кижигуну Манья, улустар аразынын демократтыг организастыларын төлөөчкелери, веня университетиниң профессорлары Иозеф Грегор болгаш Роберт Штребингер, грац университетиниң профессор Гертл Бранднер, Австрияны хей-инити организастыларының хей сангын төлөөчкелери, австри болгаш даштык журналистер.

«Улустар аразына тайбыны быжылаары дээш» Делегейниң Сталинчы шаңналарын тазалык-биле комитетинг кижигуну ССРЭ-ниң уагустун артини кино режиссёр Г. В. Александров олуршканын димиттинг адым чаксаакчыларынын ада-биле профессор Боннарга адын медалды болгаш дипломну тывыскан.

Тайбын талаалачыларынын швейцар комитетиниң кижигуну Манья, ТБЧ-нын Чингени секретары чогалчы Жан Лафит, Вена университетиниң профессору Грегор болгаш өскелер лауреатка илг байыр чедирген.

Байыраалга харымлашышаан, Андрэ Боннарнын чугаалааны: литератураның бөдүрүн профессор мезн амдыралыга болуу көрбөзү бо адар «тайбының» Сталинчы шаңналын тывысканы мезөө болуп турар. Бо шаңналы бүтүрөдүр дээш ам-даа хейну кылар керек.

Бо адарга мени төлөтпег деп кым санаан болду, оларга шунтузунга сагыш-сеткилдик ханызындан өөрүп четирдим. Бо байырлагды белеткөөнерге өөрүп четирдим деп профессор Боннар үргүчүлөөн.

Тайбынын Сталинчы шаңналын тывыскан чоруу тайбың дээш бодунуң улузунуң делгелгени дузаал шыдаар деп улам бызыг идегеди мезөө кирип турар деп ол өмөп чугаалаан.

Тайбын камгалалынын Совет Комитетининг Пленуму

Тайбын талаалачыларынын V Бүгү-эвилел конференциясында содгаан тайбын камгалалынын Совет Комитетининг Пленуму май 13-те болган.

Пленум организастыг айтыргаларын көргөн.

Тайбын камгалалынын Совет Комитетининг даргазына эш И. С. Тихонов, комитеттин даргазынын олаалачыларына — эштер И. Г. Эрейбург, З. А. Лебедева, комитеттин харысалгалыг секретарына — эш М. И. Котов олар содугурганнар.

Комитеттинг составына ол мынаш эштер В. Г. Блаженков, В. Е. Глушенко, А. Е. Борнейчук, А. Н. Неселенов, М. В. Нестеров, Н. В. Попов, С. К. Романовский, А. А. Сурков, А. А. Фадеев олар база содугурганнар.

Саанчыларнын хүлээлгези

Өвүр районга «Коммунистче орук» колхозтун сүт-бараан фермаларынн ажылдакчылары Танды районда «Революциянын чабыны» база Жданов аттыг колхозтарынн мажчынарынн кыйгырын таныш каш, аңаа бүрүн каттыштышаан, улам бедиктен хүлээлгелерин алган.

Шыкта ферманн бөдүрүгө хуралынга кыйгырын танышкан, чурттуң өдөр инектеринн бирөөзинден-не октябрь 1-ге чедир 900 литр сүтү саап аларын хүлөөн. Ак-Безиг фермада саанчылар Дага биле Айыргазан олар боттарыңа быжылаан 14-14 инектеринд бирөөзинден-не 1000 литрден күнү эвөс сүтү саап аларын делгелгешшаан, ферманн бүгү саанчыларын социалистиче чырыгы кыйгырган.

Совет кижилер Күрүнениң чаа чээшкинингге улуз көдүрлүүшкүнүг бижидип турар

Төрөөн чурттуң чаагай чыргалынга 64.600 рубльди күрүнеге чегдирген

Чаа чээшкинге бижидишкени Москвада политиктиг улуз көдүрлүүшкүнүң үезинде артып турар. Заводтарга болгаш фабрикаларга митингилер, хуралдар болгулаан, ол хуралдарга ажылчыннар болгаш албан-хаакчылар улуз ажыл-агыйнын оон ыңайгы хөгжүдөзүнө боттарынын күш-ажылчы хөргөзүндөн күрүнөгө бөөринге беленини дугайын меделеп турар.

Динамо заводтунг аппарат челининг бөөктеринн бирөөзинге ажылчыннар болгаш инженерлер чымыган. Техниктиг контроль кидишининг ханыччызы эш Агафоновтун чугаалааны:

«Заводта үжөн хире чыл ажылдап тур мен. Наймсалдыг кымы чери турган — бистичи пролетар район таныштыккасы бижидип чурттуң. Ам мында чараш баажынар бедип үнгөп, делгем кудумчулар тургустунган, школалар азыттынган. Күрүнөгө бистичи күрөдүлүс-биле берип турар камнааларымыстың көзи ынак Төрөөн чурттуң моон ынактыг четчелешкенин хөргөзгө бараан болуп турар кижилерүрү өки билдирер. Чаа чээшкинге улуз күрөк-биле бижидип тур мен.»

Чаа чээшкин үндүргөн дугайында дынадыг радиога чараан соодда «Ба-

либр» заводтун хөргөсөдөрүнн бирги челининг ажылчыннары, инженер-техниктиг ажылдакчылары митингге чымыган.

Ховлаачы эш Панкратин чүвө чугаалаан. Оң меделгезин:

«Чаа чээшкин үндүргөн дугайында Совет чазактын доктаалын сагыш-сеткилдик ханызындан чүдүлдүзүп тур мен, чүгө дөөргө чээшкин бистичи күрүнениң камгаланыр аргазын улам быжыларынга дураалар, бистичи Төрөөн чуртувустун четчелешкенинне илгит бөөр. Бир айнынг ажыл төлөвиринге бижидер-дир мен.»

Чаа чээшкин үндүргөн дугайында Совет чазактын доктаалын Владимир Ильич аттыг заводтун коллективин, бирги подлинник заводтун коллективин илгит-биле хүлөөп алган. Митингилерге чүвө чугаалаан ажылчыннар болгаш албан-хаакчылар улузтунг чазайг амдыралынын дугайында Коммунистг партиянын болгаш Совет чазактын улуз сагыш салышкынын дугайын чугаалап турган болгаш күш-ажылчы челиншиктерин көвүдөдүр күрөлдүн дугайын олар меделгезин.

Москванын соңгу талаан портунга чаа чээшкин дугайында хей кижилег митинг болган. Митинг соонда бижидишкенин найырлагды өгөлгөн. (СЭТА).

Бир эңсеткилдиг байдалга

МНСК. ССРЭ-ниң улуз ажыл-агыйн хөгжүдөрүнн Күрүнө чээшкинин үндүргөн дугайында чазактын доктаалын Белоруссияныг хоорай болгаш көдөө ишчилери бир эңсеткил-биле чүдүлдүзүп, ынак Төрөөн чурттуң күчүзүн быжыларынга беленини дугайын меделеп турар.

Минскинн трактор заводтунга митинг болган. Каң экидикчи эш Исаченко ажылдап турган печакындан шууг митингге белген.

«Партия болгаш чазак, — аар индустрияны моон солгаар хөгжүдөрүнн, көдөө ажил-агыйн көдүрүнн, улузтун материалдыг чазайг чуртталганын экижилдиринг талазы-биле улуз соругаларын улузтун мурнуга тургускаан деп Исаченко меделгезин. Чаа чээшкинн акшазы бо улуз программаны боттандырыныга кирер. Чээшкинге өөрүшкүлө-биле бижидип тур мен.»

Минскинн 25 мун тудузжулар коллективин тургузукчу күш-ажыл-биле иштеген. Оларнын холдары-биле фашистерин үргөдөн казын хоорайнын бүүндүлүрдан катап тургускан. Ам мында 400 хире бажынарын тургузуп

турар, ол болза, чурттаалга бажынары, заводтар, фабрикалар, школалар, клубтар, кинотеатрлар, уругтар салтары, эмнелгелер. Дамчылар болгаш бызаачылар, шугаачылар, будукчулар, бүтү ажылчыннар чаа чээшкин үндүргөн дугайын чазыгы эңсеткил-биле чүдүлдү деп көргөннер. Тудуз черлеринге бижидишкенин организастыг артин турар.

Брест областын Веровин МТС-ке чүвө чугаалааннар Күрүнө көдөө ажил-агыйга дык хей хөргөзүлгө кирип турар деп делгелгезинер. Ону бистичи МТС-тиң чижөөдөн көрүп болур деп комбайнер эш Соболев чугаалаан. Улуз тудузжун бистичи чорутуңу, МТС машиналар-биле додуртуңу турар. Көдөө ажил-агыйн ыныгыг көдүрү дугайында партиянын болгаш чазактын төлөвирин программазын дүргөн боттандырыныга кым-даа күштерин болгаш акша-хөргөзүлгөн харамнамас.

Гомель, Витебск, Молодечно болгаш республиканын өске-даа областарындан чаа чээшкинн челиншикнинг тараткан дугайында дынадыглар кирип турар.

Чаагай жылганың хөргөзүнө

СФГАБСН. (Телефон-биле). Сүт-Хем районда Бирөө аттыг көдөө ажил-агый артелинн төвүнө болган митинг бедик көдүрлүүшкүнүг артин. Сөс ал чүвө чугаалаан кижилер Күрүнө чээшкинн дугайын чазыгы эңсеткил-биле чүдүлдү деп көргөннер. Тудуз черлеринге бижидишкенин организастыг артин турар.

Митингинин соон дарын, облигацияларын колхозчулар туза салып ап өгөлгөн. ССРЭ-ниң Министрлер Чөвүделенин доктаалын үнгөзүнгө баштайгы ол көрөзүнө бөзүн 8000 ажил рубльдин облигацияларын алган.

Болхоо баштаар черинн даргазы эш Очур-оол 1200, өгөрүк бригадалында эш Дажы 700, хаваан фермада эш Чангаа 500 рубльдин облигацияларын алган. Чээшкин тардылганы дараазынын хүнүлөп өгөлгөн, колхозтун бүтү ажил участогтарында калбарган.

Чоннуң бедик көдүрлүүшкүнү

ХАНДАГАЙТЫ. (Радио-биле). ССРЭ-нин улуз ажил-агыйнын улам ыңайгы хөгжүдөзүнө Күрүнө чээшкинин үндүргөн чорукту өвүр районунг ажилчы чоннары узуу-биле үнелеп, ол талазы-биле чазактын шиятпиринге бүрүн каттышып турар.

Доктаалды радио дамчыштыр дыкшаан доразан-ла бүтү черлерге митингилер калбарган. Хандагайты суурнуң ажилчын, албан-хаакчылары баштайгы көрөзүн митингилеринге бөзүн 118 мун рубльге бижиткен, элөөн хей облигацияларын туза салып алган, а колхозчулар ортузунга 25 мун рубльдин облигациязын таратыган.

Патриотчу плерээшкин

ТУРАН. (Телефон-биле). Совет чазактын чаа Күрүнө чээшкинин үндүргөн дугайында доктаалын Бин-Хем районда «Тилекте» көдөө ажил-агый артелинн колхозчулары улуз өөрүшү-биле уткаан. Шиятпирин радио дамчыштыр дыкшаан, инити хуралдан: «Колхозчу келээнинг ажилчы чоннарында ССРЭ-нин улуз ажил-агыйн хөгжүдөрүнн (1955 чылда үндүргөн) Күрүнө чээшкинин бижитпөөн чыгыс-даа кижиле чок болу!» — деп кыйгырыгын үндүргөн.

Колхозунуң улам ыңайгы орудгалыг, Төрөөн чуртуңу күчү-шыдаалыг болурунга колхозчулар нийтин-биле чөбөр муңдан эвөөш эвес рубльдин чээшкинин салды аларын хүлөөн, а херек кырында чүгө баштайгы хүнде бөзүн 25 мун рубльдин облигацияларын таратыган. Ол болза, Коммунистг партиянын болгаш Совет чазак доктаалын бистичи улузтунуң улам сырый каттышканын, чыгыс эңсеткилдиг патриотчу чорунуң база катап херечилеп турар.

ПАРТИЯНЫҢ КЫЙГЫРЫ-БИЛЕ—КОЛХОЗТАРЖЕ!

Хожудангай колхозтарын дуржулгалыг удурутучу кадрлар-биле быжылаар дугайында СЭПН ТК-нын болгаш ССРЭ-ниң Министрлер Чөвүделенин Кыйгырын областын ажилчы чоннары илгит-биле уткаан. Партия болгаш совет активинден хей-хей ажылдакчылар көдөөжө ажылдап чорур күдүлдерин илереткенер.

Чокта чаа Кызылга колхозтарже ажылдап чорур күрөлин илереткенериниң үш негезе хуусаалыг илереткенер.

Олар көдөө ажил-агый талазы-биле лекцияларын дыкшап турарлар. Чуртуна: партиянын болгаш чазактын кыйгырын ёзулар көдөөжө ажылдап чорур күрөлин илереткен, келер үени колхоз бүүдүрүгезининг удурутучуларынн өөрөшү турар. Содагай талазында: агроном эш Назаров лекция номчуп түр.

Фото Г. Сиротиннин.

Европага тайбыны болгаш айыыл чок чорукту хандырап талазы-биле европа чурттарының Варшава чөвүлөл хуралы

(Төнчүзү).

Венгр амылчыны элгины, амылчы чок тараачынын, дешилгелгил интеллигенцияны — бүгү венгр улустун чалгыс ап-сакталгил күзөл-соруунга дүштүр Венгрияны чазак төлөөлөрү найырал, кады амылчалыкта болгаш бот-боттарында дузалажыкта дугайында керөөн, а о амылшак дугайында шериг команддалыш тургузар дугайында керөөнни бистиң кур-вууста чыдар төлөөлөдөрүн көчүтү чүдүдү деп санап турар, чүге дээр, бо төлөөлөдөр амыл үнүгүш аразында бадылалык негеделеринге долу хемчөөлүг харылап турар. Оларны бис хүдээл ап турар бис, ат салырынга белен бис.

Чөвүлөл хуралдын кол чүдү болур найырал, кады амылчалыкта болгаш бот-боттарында дузалажыкта дугайында керөөн боттарыны камгалаарыга улустарың чарылабас эргесин болгаш герман милитаризмин, чаз агрессияны катан төртүндү берип болдурбас сорулга-биле — мурунунда ат салдыган керөөлөргө бүрүн дүжүп турар деп Хегедеш оон ийди демделгөө. Бо керөө Европага тайбын болгаш айыыл чок чорукту камгалаар сорулгага найыралдык дугуржуулар болур, бо керөө бүрүн камгаламчы характерлиг болганда, ол КНО-нун Уставынын принциптеринге болгаш сорулгага бүрүн дүжүп турар. Бүрүнчөдөгү кады амылчалыкты камгалаар принциптеринге, хамаарышпас чорукту, бүрүн эргесин болгаш еске күрүлөдөрүн иштилик керектеринге киришкенни принциптеринге оо база дүжүп турар. Ол принциптерин бүгү чурттар, боттарының күрүн тургузууну характеринден хамаарыга чокка хүдээл ап болур.

Иянчангш бо керөө улустарың чоок-шудалырынга, оларнын кады амылчалыкты камгалаарыга дүжүп улуг эргесин берип турар, чүге дээр, ол амыл каттарынын күзөөн бүгү чурттарга ажык деп Хегедеш чүдээлган.

Бо керөө улустар аразының амыл байдалыга ооза эргесок чүдээл — Европага коллективтик айыыл чок чорукту системаны тургузарыга улуу-биле дузалаар.

Венгр Улус Республикасынын чазак эргесин тура-ла Берлин чөвүлөл хуралына Совет Эвелединиң савдалышын колдөөн ийди чок чорукту системаны тургузар дугайында ийди Европа керөөнни төлөөлөдөрү дээр, чүге дээр, ол санады боттандыр чорук чазак агрессияны айыылдан Европаның бүгү улустарының болгаш күрүлөдөрүнүн идегиди магадылашы болур ийди.

Оон-биле кады чөвүлөлөшкөн кызырар арганы оо бээр, ол чорук болдур эчөөндө канчаар-даа аажок улуг аар-берген улустарын чыдаар. Бо керөө Европага бүгү чурттары, а күзөө болза, АКШ-да киржиш болур турган. Айыыл чок чорукту системаны оо системаны улуг киржиш турар бүгү бичи болгаш улуг күрүлөдөрүн камгалаар даа агрессияга улуг ботту болгаш деп үнөлдү магадылашы болур ийди. Иянчангш Европаның чурттары бот-боттарында дузалажык эргесин чыдаарына, харын-даа ийди бүгү ийди дугуржуу чурттарынын тайбын турарын боттандыр кады амылчалыкты тургузар ийди.

Европага коллективтик айыыл чок чорукту системаны герман милитаризмин идегиди магадылашы тургузар болгаш Германиянын чалгыс эвни тайбын эргесин тургузарыга арганы бээр.

Чөгүм-на иянчангш Венгр Улус Республикасынын чазак төлөөлөрү керөөнни төлөөлөдөрүнүн ийди керөөн Европага коллективтик айыыл чок чорукту системаны тургузарыга таварылаш бо керөө күш чок болурун айтканы чүдээл шын деп санап турар.

Агрессия болу берсе дугуржуп турар талаар боттарында бар бүгү бот-чөвүлөлөрү-биле халдаашкында таварышкан талага ойталашкын чок дузаны чедир дугайында керөөнни түшүп турар магадылашы бистиң улустуң бузул национал эрге-ажыктарыга бараан болуу турар.

Бо керөө болза, бистиң тайбын хөжүдөөнү чүдээл чүдү болур, иянчангш аңа дүштүр бүгү дугуржуп турар талаар-биле боттарының кады амылчалыкты күштелдир болгаш ханымдар дөш, бистен хамаарып бүгү чүдөдөрү кылар бис.

Бо эвелеге бистиң колдуунда он миллион улустуң үнү делегейин чүс-чүс миллион улустарынын үнүгө каттыгып турар. Тилетирбес күш болур бо эвеле болза, бистиң национал айыыл чок чорукту камгаламчы, чазак амылчангш венгр хосталганы болгаш национал хамаарышпас чорукту камгалаарының хөргөөн күчүгү чөвүлөл болур.

Бөгүн бис агрессияны камгалаарыга улуг Венгрияны төгүтүлө канчаар-даа турар көрбөн иржиш болгаш сырый каттышкан туржуп турар бис. Бир эвс бо чөвүлөл хуралда киржиш турар күрүлөдөрү-биле эвеледеп алган, хөдөдөр улуг таварышса, бистиң үр үеде боттандыр келгенге болгаш биске эң үнөлдү өртүнө — бистиң улустуң хостуг чоруту болгаш бистиң Төрөөн чуртувустун хамаарышпас чорун камгалаарымыз.

Венгрияны чазак төлөөлөрү көрдүп турар керөөн, бир тээ ол Венгрияны хостуг болгаш хамаарышпас чорун камгалап, Европага болгаш бүгү делегейге тайбынны быжылап турар болганда, венгр улустун эрге-ажыктарына бүрүн-биле дүжүп турар керөө кылар үнөлдү турарын демделгөө, Хегедештүң меделгөөн болза:

Венгр улус, Венгр Улус Республикасынын чазак боттарының күштерин харылап турган, найырал, кады амылчалыкта болгаш бот-боттарында дузалажыкта дугайында керөө кирген хүдөөлөдөрүн бүгү талазы-биле бүрүн күсүлдөр дээрин керөөнни бүгү киржишкелеринге айткан тур мен.

Май 12-де Европага тайбын болгаш айыыл чок чорукту хандырап талазы-биле европа күрүлөдөрүнүн Варшава чөвүлөл хуралының үшү хуралына азын төлөөлөрүн баштын, Албанияны Улус Республикасынын Министрлер Чөвүлөлү Даргазы Мехмет Шеху меделгөө кылган. Оон меделгөөн болза, париж дугуржууларын күштүг болдурганга-биле холбаштыр Европада тургустунган чазак айыылдык байдалды барымаалап, Албанияны Улус Республикасынын чазак Москва чөвүлөл хуралының делегациясына дүштүр бо чөвүлөл хуралын киржишкелери чурттарың чазактары-биле кады канчыл-даа агрессияны болу бергенден оо чурттарың айыыл чок чорун хандырап бүгү эргесок чүгүлө хөргөөлөрүн алырынга белен.

Албанияны Улус Республикасынын чазак болгаш албан улус найырал, кады амылчалыкта болгаш бот-боттарында дузалажыкта база бистиң чөвүлөл күштериниң каттышкан команданын организациялар дугайында керөөн чары бистиң чурттарының найыралы, кады чөвүлөл өлгүн улуг быжылаар дээринге ханы идеген турар деп М. Шеху чүдээлган.

Албан Улус Республикасы бо керөө ооза улуг улуг-дузалап. Албан улустун дайыннары чүс-чүс чыдарда оон ба көрүп, адырал-тургедге болгаш кулаанын кирип турган, албани улуска улуг бүгү-ле болдурун болур сүдөөлөрүн организастап келген. Бистиң улусту оон улуптай турар болгаш кажан-даа улус. Чөгүм-на иянчангш өргү үнөлдү өлгүн келерин болдурбас дөш тумалыга чедир демисежирге оо шийтиригил. Албани улус болдурун бирги болгаш өзүлү өңүтү оон кулаанында хостаан, аңа хосталганы болгаш чуртталганы берген Совет Эвелединиң нүдүндө тыл алган. Ам бистиң улусту болу күштү деп көрүп турар, чүге дээр, бистиң тилетирбес демократтык лагериниң чурттары мышак ийди шынчы, күчүлүт өңүктөрү бис. Социалистик чурттарың улуг өг-бүзөңгө албани улус болуңа чөптү хамаарыла тышкан. Дүңгү хунге чедир империалистерге ба көрдүрүп болгаш мэлчүтүр чораян бисин чуртувус ам — социализмин үдөлүшүн тургузуу, улуг Совет Эвелединиң-биле, улуг улусу Кыдат-биле, социалистик лагериниң бүгү акы-дуума чурттары-биле болдурун харылааларын деп эргесин принциптеринге тургузуу турар хостуг болгаш бүрүн эргесин күрүнө апарган. Бистиң күрүнөдөгү болгаш бистиң улустуң амылчалык эрге-ажыктарына бүрүн-биле дүшкөн, улуг, биче күрүнөдөгү аразында деп эргесин, национал хамаарышпас чорукту, бүрүн эргесин болгаш еске чурттарың иштилик керектеринге киришкенни хундулориниң ленинни принциптеринге үдөлүшүн найырал, кады амылчалыкта болгаш бот-боттарында дузалажыкта дугайында бо керөө, улустар аразының чазак харылааларын, бистиң лагериниң чурттарының аразында тургустунган социалистик харылааларын тода илэрешкени болур керөөгө кыдыра-биле бистиң чуртувус чалартыган. Албани улус болурун оо бүгү төгүлүт тилетилер дөш, найыралга, Совет Эвелединиң мерген улугтайын тайбынга ийди чорукту системаны, тайбын болгаш социализм лагериниң хөргөөн оо чайгыш чок бердигенине хүдөөлөдөрүн долу-биле меделеп билип турар.

М. Шеху болурун чүдээлган төңчүлүгү чүдээлган болза, Албанияны Улус Республикасы тайбынга ийди чорукту еске күрүнөдөгү хол-хондорундан түтүп алган, тайбынны база улустар аразының айыыл чок чорун камгалаарының хөргөө дөш моон сонгаар-даа демисежир, аңа болурун салышкыны кирип.

Бистиң чуртувустун чазак болгаш улуг Совет Эвеледине баштаган тайбын болгаш социализмин улуг лагериниң найыралы, кады чөвүлөл эргесин үргүлү камгалаар болгаш биче эргесин, дайыннарга хамаарыштыр серемчилдери бидер, болурун чуртуң камгалаары аргалың быжылаар.

Бистиң төлөөлөрү Албанияны Улус Республикасынын болгаш албан улустун мурунунда силерниң мурунунда байырык тангырак бөрөөгө төлөөлөдөрүң, чүд дээр, бо төгүлүт чөвүлөл хуралың шийтирилгенден үшү турар бүгү хүдөөлөдөрү алдарың-биле күштериниң боттарының бүгү күштерини бээр бис, Албанияны Улус Республикасы тайбын болгаш социализмин лагериниң көзөдө шынчы болур, Адриатиктиң далайын эриктиргенде тилетир дөш чалың болурун, тайбын камгалаар, бистиң төрөөн чуртувустун эрге-ажыктарын болгаш бистиң социалистик лагериниң эрге-ажыктарын камгалаар.

ВАРШАВА, май 12. Май 12-де Европага тайбын болгаш айыыл чок чорукту камгалаар талазы-биле европа күрүлөдөрүнүн Варшава чөвүлөл хуралының үшү хуралына Румын Улус Республикасынын Министрлер Чөвүлөлү Даргазы Г. Георгу-Дек меделгөө кылган.

Ол болурун меделгөөн герман милитаризмин катан тургузарың планы Европаның улустарының дүрүм өзүлөөн дүрүлөөн болдурун турар деп чүдээлган.

Румын чазак, күрүнөдөгү аразында чөгүмчүлү харылааларын тургузарыңа бердиген турар улустуң күрүнөдөгү аразында хамаарыштыр өн Ш. А. Булганиниң бо чөвүлөл хуралга чүдээлган Совет чазактын туржун бүрүн-биле дөшкөн турар деп Георгу-Дек меделгөө.

Румын Улус Республикасы болурун чөвүлөл хуралга чурттарың-биле бот-боттарының айыыл чок чорунун болгаш тайбын хөргөөлөрүн эрге-ажыктарыңа, дүшкөн харылааларыңа, кады амылчалыкта болгаш найыралга ооза ичөөлөгүн салып турар.

Оон-биле холбаштыр румын чазак Югославия-биле чазак кожа-хөлбөө харылааларын экилдерин эргесок чүдээл деп санап турарын румын төлөөлөрүн баштын чүдээлган.

Тайбынга ийди чорукту чурттарың кады Румын Улус Республикасы улустар аразының харылааларында дүштүр чорукту чыдырдыр дөш демисежир моон сонгаар-даа быжык турушту-биле, улуг энергия-биле чорурар. Тайбынга ийди чорукту чурттарың дайын болдурбас, тайбын болгаш кады төрөгөтениң хосталгының дайыннарының планын сойгалап чок кылар бүгү аргаларың, ол керекте бистиң чөвүлөл хуралының хүдөөл аргы хөргөөлөрү ооза дузалаар дээринге румын улус идеген турар.

Бо чөвүлөл хуралда киржиш турар чурттарың аразыңа найырал, кады амылчалыкта болгаш бот-боттарында дузалажыкта дугайында керөө чарары, каттышкан команданың организацияларын сөө чурттарың аразында кады амылчалыкты бүгү талазы камгалаар, оларнын бүгү-делгей байдалын быжылаарыңа, болурун болур агрессия оларны чы амылчалыкты барбас дээрине идегиди тургузуу турар. Бо хөргөө бистиң чурттарының камгалаары арганы дык улугтайын, Европага тайбын болгаш айыыл чок чорукту хандырап шийдээр эргесок чүдээл күштү тургузар деп Георгу-Дек болурун чүдээлган төңчүлүгө айткан.

Оон сөзүндө болгар төлөөлөрү баштын, Болгарияны Улус Республикасынын Министрлер Чөвүлөлү Даргазы Вилко Червенков меделгөө кылган. Оон айтканы болза, париж дугуржууларын күштүг болдурганга, катан чөвүлөлү турар Барын Германияны кириштирген эвс кан капиталистик күрүнөдөгү шериг блогу тургустаны Европага байдалды чыгылган.

Болгарияны Улус Республикасынын чазак найырал, кады амылчалыкта болгаш бот-боттарында дузалажыкта дугайында керөө бүрүн белин-биле ат салыр, чүге дээр, тайбынны быжылаар дөш оо демисежир күчүгү чөвүлөл болгаш улустун база Европаның бүгү улустарының хостуг, национал хамаарышпас чорун камгалаарыга быжык магадылаш оо көрүп турар. Берөө кирген принциптерин болгаш практикалык хөргөөлөрү оо бүрүн-биле дөшкөн, керөөн киришкелери күрүнөдөгү шериг күштериниң каттышкан команданың тургузар дугайында санады Европаның улустарының тайбын күш-ажылын болгаш айыыл чок чорун камгалаар база хандырап шийдээр тайбынны көчүтү улуг фактору кылар көрүп турар.

Бо чөвүлөл хуралын шийтирилген боттандырыңа бистиң улустуң болурун салышкының түрүлүгү чедир кириргенге бүгү шийтирилген болгаш белин макар өлөрдү тур мен. Болгарияны национал эрге-ажыктарын камгалаар, оон камгалаар арганы күштелдир, тайбын камгалаар болгаш быжылаар сорулга-биле бистиң улустуң оо күрүнөдөгү бүгү эргесок чүдээл чүдөдөрү салырынга белен. Найырал, кады амылчалыкта болгаш бот-боттарында дузалажыкта дугайында керөөгө ат салышкан, чөвүлөлүгүң кылар болгаш массаны улустуң амылчалык атомун, водородту болгаш

еске-даа чөвүлөл хурат дугайында дөш чаз аргаларын амылчалыкты бүгү күштер-биле орадажып, араб чурттарың бүрүн эргесин болгаш национал хамаарышпас чорунга нят чөвүлөлүгү шактык кадып турар. Иракны Чөвүлөлү 1954 чылдың сентябрыда АБШ-ның агрессия блогу Англи, Франция болгаш еске-даа чурттарың кады маил керөөн чарган, оон түнелдиге муруну-чөпн Азияда кол нуруунда Кыдат Улус Республикасыга улуг болгаш аңи улустарың кулаанырыңа уланган агрессия блок тургустунган.

АБШ-ның агрессия блогуна ам делеги политика дегейин чаз дайынны чедир деп Пын Дэ-хуай үргүлөп чүдээлган. Иянчангш тайбынга ийди чорукту бүгү чурттар серемчилдиги болур улустуң. Кыдат Улус Республикасы бо чөвүлөл хуралда киржиш турар еске чурттарың-биле дөшкөн тайбын дөш шийтирилгил туржун турары бүтүлгө бидигил. Бүгү делегейге тайбын камгалап ап болурунга быжык-биле идегиди бис. Улустар аразының дүштүр чорун камгалаарыңа максималдык күрүнөдөгү силерниң салын келген бис. Моон сонгаар-даа салыр бис. Чүдээлган камгалаар кылып турар улустар аразында бүгү маргалааларың, а оо ийди Тайвань районунда дүштүрүгү байдалды шийтирилгил белин бис. Ичөөлөк оо дээр, тайбын дайыннарың талазында кады-даа хөргөөн халдаашкында бис белин болур. Европага тайбын болгаш айыыл чок чорукту хандырап талазы-биле бүгү эргесок чүдээл агрессия хөргөөлөрү бо чөвүлөл хуралга амылчалыкты камгалаарыңа чыгың турбес.

Бистиң чазактың силерниң-биле кады амылчалыкты болурун, европа күрүнөдөгү Европага тайбын болгаш айыыл чок чорукту хандырап талазы-биле бүгү эргесок чүдээл агрессия хөргөөлөрү бо чөвүлөл хуралга амылчалыкты камгалаарыңа чыгың турбес. Бистиң чазактың силерниң-биле кады амылчалыкты болурун, европа күрүнөдөгү Европага тайбын болгаш айыыл чок чорукту хандырап талазы-биле бүгү эргесок чүдээл агрессия хөргөөлөрү бо чөвүлөл хуралга амылчалыкты камгалаарыңа чыгың турбес. Бистиң чазактың силерниң-биле кады амылчалыкты болурун, европа күрүнөдөгү Европага тайбын болгаш айыыл чок чорукту хандырап талазы-биле бүгү эргесок чүдээл агрессия хөргөөлөрү бо чөвүлөл хуралга амылчалыкты камгалаарыңа чыгың турбес.

Америк империализмин чорутуу турар агрессияны болгаш дайынны политиканы чүдээл Европага эвс, харын-даа Азияга болгаш еске-даа районнарга кыжын турар деп Пын Дэ-хуай чүдээлган. Ол политика сорулга болза, бүгү делегейге тергидөөлүн чазал алыры болур. Дайынны кызың бүгү делегейин хаара турар деп кыжын турар. Париж дугуржууларын күштүг болдурган дүрүлөдөрү-биле болгаш Барын Германияны өңдө чөвүлөлү күштүлдери-биле кады америк империализм Азияга болгаш еске-даа районнарга дайын, агрессия хөргөөлөрү белекелгиле база күштүлдир турар. Чоокчу болгаш Ортоккү Чөвүлөлү АБШ-ның агрессия блоктары база оларны чалчалары боттарының бурап дүшкөн чоракка чөвүлөл команддалың.

Варшавада совет дайынчыларның хөр-мавзолейинге чечектер салышкыны

ВАРШАВА. Европага тайбын болгаш айыыл чок чорукту хандырап талазы-биле Европа күрүнөдөгү Варшава чөвүлөл хуралының киржишкелери чурттарың төлөөлөрү май 13-те Варшавада совет дайынчыларның хөр-мавзолейинге чечектер салганнар. «Акы-дуума польша улустуң фашист элекцияларден хосталгы дөш демисежир өлгөн мадырың совет дайынчыларга — Европага тайбын болгаш айыыл чок чорукту хандырап талазы-биле европа күрүнөдөгү Варшава чөвүлөл хуралында ССР-ның төлөөлөрү» деп бижикти улуг чечекти ССР-ның төлөөлөрүн баштын, ССР Эвелединиң Министрлер Чөвүлөлү Даргазы Н. А. Булганини, төлөөлөрү кежигүнери: ССР-нин Министрлер Чөвүлөлү Даргазынын Бирги Оралакчын В. М. Молотов, ССР-нин Камгалаа Министри Совет Эвелединиң Маршалы Г. С. Жуков болгаш совет төлөөлөрү еске-даа кежигүнери салганнар.

Польша Улус Республикасынын, Чехословакия Республикасынын, Герман Демократтык Республикасынын, Венгр Улус Республикасынын, Румын Улус Республикасынын, Болгарияны Улус Республикасынын, Албанияны Улус Республикасынын төлөөлөрү чөвүлөл хуралда хайгаарачыны кыдыр киржиш турар Кыдат Улус Республикасынын төлөөлөрү база чечектер салганнар.

Чечектер салышкының үнөлдү Варшава чөвүлөл хуралының киржишкелери күрүнөдөгү шериг күштериниң каттышкан команданың тургузар дугайында санады Европаның улустарының тайбын күш-ажылын болгаш айыыл чок чорун камгалаар база хандырап шийдээр тайбынны көчүтү улуг фактору кылар көрүп турар.

Чечектер салышкының үнөлдү Варшава чөвүлөл хуралының киржишкелери күрүнөдөгү шериг күштериниң каттышкан команданың тургузар дугайында санады Европаның улустарының тайбын күш-ажылын болгаш айыыл чок чорун камгалаар база хандырап шийдээр тайбынны көчүтү улуг фактору кылар көрүп турар.

Чечектер салышкының үнөлдү Варшава чөвүлөл хуралының киржишкелери күрүнөдөгү шериг күштериниң каттышкан команданың тургузар дугайында санады Европаның улустарының тайбын күш-ажылын болгаш айыыл чок чорун камгалаар база хандырап шийдээр тайбынны көчүтү улуг фактору кылар көрүп турар.

Чечектер салышкының үнөлдү Варшава чөвүлөл хуралының киржишкелери күрүнөдөгү шериг күштериниң каттышкан команданың тургузар дугайында санады Европаның улустарының тайбын күш-ажылын болгаш айыыл чок чорун камгалаар база хандырап шийдээр тайбынны көчүтү улуг фактору кылар көрүп турар.

Чечектер салышкының үнөлдү Варшава чөвүлөл хуралының киржишкелери күрүнөдөгү шериг күштериниң каттышкан команданың тургузар дугайында санады Европаның улустарының тайбын күш-ажылын болгаш айыыл чок чорун камгалаар база хандырап шийдээр тайбынны көчүтү улуг фактору кылар көрүп турар.

Польша маадыр генерал Кароль Сверчевскийнин Варшавада хөрүнгө чечектер салышкыны

ВАРШАВА. Европага тайбын болгаш айыыл чок чорукту хандырап талазы-биле Европа күрүнөдөгү Варшава чөвүлөл хуралының киржишкелери күрүнөдөгү шериг күштериниң каттышкан команданың тургузар дугайында санады Европаның улустарының тайбын күш-ажылын болгаш айыыл чок чорун камгалаар база хандырап шийдээр тайбынны көчүтү улуг фактору кылар көрүп турар.

Чечектер салышкының үнөлдү Варшава чөвүлөл хуралының киржишкелери күрүнөдөгү шериг күштериниң каттышкан команданың тургузар дугайында санады Европаның улустарының тайбын күш-ажылын болгаш айыыл чок чорун камгалаар база хандырап шийдээр тайбынны көчүтү улуг фактору кылар көрүп турар.

Чечектер салышкының үнөлдү Варшава чөвүлөл хуралының киржишкелери күрүнөдөгү шериг күштериниң каттышкан команданың тургузар дугайында санады Европаның улустарының тайбын күш-ажылын болгаш айыыл чок чорун камгалаар база хандырап шийдээр тайбынны көчүтү улуг фактору кылар көрүп турар.

Чечектер салышкының үнөлдү Варшава чөвүлөл хуралының киржишкелери күрүнөдөгү шериг күштериниң каттышкан команданың тургузар дугайында санады Европаның улустарының тайбын күш-ажылын болгаш айыыл чок чорун камгалаар база хандырап шийдээр тайбынны көчүтү улуг фактору кылар көрүп турар.

Чечектер салышкының үнөлдү Варшава чөвүлөл хуралының киржишкелери күрүнөдөгү шериг күштериниң каттышкан команданың тургузар дугайында санады Европаның улустарының тайбын күш-ажылын болгаш айыыл чок чорун камгалаар база хандырап шийдээр тайбынны көчүтү улуг фактору кылар көрүп турар.

Чечектер салышкының үнөлдү Варшава чөвүлөл хуралының киржишкелери күрүнөдөгү шериг күштериниң каттышкан команданың тургузар дугайында санады Европаның улустарының тайбын күш-ажылын болгаш айыыл чок чорун камгалаар база хандырап шийдээр тайбынны көчүтү улуг фактору кылар көрүп турар.

Чечектер салышкының үнөлдү Варшавада хөрүнгө чечектер салышкыны

ВАРШАВА. Европага тайбын болгаш айыыл чок чорукту хандырап талазы-биле Европа күрүнөдөгү Варшава чөвүлөл хуралының киржишкелери күрүнөдөгү шериг күштериниң каттышкан команданың тургузар дугайында санады Европаның улустарының тайбын күш-ажылын болгаш айыыл чок чорун камгалаар база хандырап шийдээр тайбынны көчүтү улуг фактору кылар көрүп турар.

Чечектер салышкының үнөлдү Варшава чөвүлөл хуралының киржишкелери күрүнөдөгү шериг күштериниң каттышкан команданың тургузар дугайында санады Европаның улустарының тайбын күш-ажылын болгаш айыыл чок чорун камгалаар база хандырап шийдээр тайбынны көчүтү улуг фактору кылар көрүп турар.

Чечектер салышкының үнөлдү Варшава чөвүлөл хуралының киржишкелери күрүнөдөгү шериг күштериниң каттышкан команданың тургузар дугайында санады Европаның улустарының тайбын күш-ажылын болгаш айыыл чок чорун камгалаар база хандырап шийдээр тайбынны көчүтү улуг фактору кылар көрүп турар.

РЕДАКЦИЈАНЫҢ АДРЕСИ: Кызыл, Шетиникин кудумчузу, бажын № 3 ТЕЛЕФОННАРЫ: редакторун 3-62, редакторун ораакчынын, иштик информация кидистериня —3-88, харысалгалыг секретарының 4-98, парижки амылчалык, пропаганда, үзөлтүр болгаш транспорт, көзө амыл-агыл кидистериня —3-68, култура болгаш амылчалык, чазак кидистериня —3-65.

Култура эргелгилниң типографиясы.